

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OR-03.0003.2735.2021

Kraków,

25 MAR. 2021

**Pan
Mariusz Kękuś
Radny Miasta Krakowa**

W odpowiedzi na Pana interpelację w sprawie pożaru w Archiwum UMK, przekazaną przez Pana Dominika Jaśkowca, Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa 15 marca 2021 r., uprzejmie informuję.

Projekt wyposażenia hal magazynowych w regały wykonany w 2015 r. uwzględniał przeniesienie regałów jezdnych stanowiących wyposażenie Archiwum przy ul. Dobrego Pasterza do nowej lokalizacji przy ul. Na Załęczu. Były to regały jezdne z napędem ręcznym, o zróżnicowanej długości i wysokości, niezapewniające optymalnego wykorzystania hal magazynowych. W 2017 r. na podstawie uzgodnień dokonanych z użytkownikiem budynku (Referat Archiwum) oraz realizatorem inwestycji kierownictwo urzędu podjęło decyzję o wyposażeniu Archiwum wyłącznie w regały nowe. Umożliwiło to optymalne wykorzystanie powierzchni nowych magazynów. Z uwagi na powyższe, wykonanie projektu aranżacji regałów w halach magazynowych powierzono wykonawcom ubiegającym się o udzielenie zamówienia. Zamawiający uznał, że firmy zajmujące się profesjonalnie wyposażeniem magazynów w regały posiadają największe doświadczenie w realizacji tego rodzaju zadań. Wykonawcy biorący udział w postępowaniu, zobowiązani byli do wykonania projektu zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym ppoż. Temu celowi służyła również wizja lokalna hal, którą zamawiający zorganizował dla podmiotów uczestniczących w postępowaniu.

Regały, w które wyposażone zostały hale magazynowe, tak samo jak w projekcie z 2015 r., były regałami jezdnymi, w których napęd ręczny został zastąpiony elektrycznym. Natomiast wykorzystanie powierzchni magazynowej zostało zoptymalizowane, w związku z rezygnacją z przeniesienia regałów o określonych, narzuconych wymiarach do nowej lokalizacji.

W trakcie postępowania, po wizji lokalnej na terenie obiektu, jeden z wykonawców zadał pytanie dotyczące konstrukcji regałów związane z zainstalowanym w halach systemem

gaszenia. Po analizie pytania, w związku z tym, że wykonawcy zobowiązani byli do realizacji zamówienia zgodnie z przepisami ppoż. Zamawiający podtrzymał zapisy specyfikacji. Wynikało to również z faktu, że projekt wyposażenia hal magazynowych z 2015 r., który zawierał także opis wykonania regałów nowych, nie zakładał zastosowania rozwiązań zawartych w pytaniu Wykonawcy.

Projekt budowlany, w oparciu o który zrealizowane zostało zadanie zakładał, że maksymalnie w dwóch halach Archiwum może być 23 tys. metrów bieżących akt. Parametrem podstawowym był też maksymalny nacisk – do 2 tys. kg na metr kwadratowy. I taki warunek był spełniony. W momencie pożaru w obu halach było nieco ponad 20 tys. metrów akt.

Pierwotnie zakładano, że do nowych hal archiwum zostaną przeniesione stare regały przesuwane ręcznie z dawnego budynku archiwum przy ul. Dobrego Pasterza. Ostatecznie, biorąc pod uwagę rozwiązania stosowane w innych tego typu obiektach, na podstawie uzgodnień dokonanych z użytkownikiem budynku (Referat Archiwum) oraz realizatorem inwestycji kierownictwo urzędu podjęło decyzję o ogłoszeniu przetargu na zakup nowego wyposażenia, które pozwoliłoby w sposób optymalny, a jednocześnie zgodny z przepisami wykorzystać nowo wybudowaną przestrzeń. W tym celu właśnie wykonawca wyposażenia zlecił generalnemu projektantowi hal przygotowanie projektu aranżacji. Miało to być gwarancją, że projekt aranżacji będzie dostosowany do warunków technicznych i konstrukcyjnych. Zastosowanie nowocześniejszego rozwiązania, a więc napędu elektrycznego (taki zastosowany jest na przykład w zbiorach królewskich na Wawelu) z możliwością ręcznego przesuwania na wypadek braku zasilania, miało poprawić jakość obsługi regałów, przy zapewnieniu bezpiecznego użytkowania. Warto podkreślić, że wszystkie parametry regałów, a więc ich wysokość, odległość czy usytuowanie, zawarte w projekcie aranżacji, zyskały pozytywną opinię zewnętrznych, niezależnych specjalistów ds. bhp i ergonomii oraz zabezpieczeń ppoż.

Przetarg ogłoszony przez Zarząd Inwestycji Miejskich w Krakowie na dostawę i montaż regałów przeprowadzony został między innymi na podstawie wytycznych i wskazówek przyszłego użytkownika hal archiwum UMK. Co bardzo istotne, wykonawca musiał dostosować się do projektu budowlanego obu hal. W lutym 2018 r. – w ramach prowadzonego postępowania przetargowego dotyczącego wyposażenia hal w nowe regały – zorganizowana została wizja lokalna umożliwiająca zapoznanie się z zastosowanymi tam rozwiązaniami projektowymi i zamontowanymi już wtedy instalacjami. W trakcie toczącego się postępowania zwracano uwagę na konieczność dostosowania regałów do panujących w halach warunków technicznych. Podkreślali to wszyscy uczestnicy postępowania. Wybrany w przetargu wykonawca został zobowiązany do rozmieszczenia regałów w sposób zapewniający zachowanie obowiązujących przepisów. Co więcej, wykonawca wyposażenia zlecił głównemu projektantowi hal archiwum przygotowanie projektu aranżacji regałów. Dokument został pozytywnie zaopiniowany przez zewnętrznych, niezależnych specjalistów ds. bhp i ergonomii oraz zabezpieczeń ppoż. w marcu 2018 r. Warto podkreślić więc, że projekt wyposażenia był dostosowany do wykorzystanych rozwiązań i systemów w halach Archiwum.

Zmiana napędu regałów z ręcznego na elektryczny nie wymagała zmian w instalacji elektrycznej zrealizowanej przez wykonawcę robót budowlanych.

Regały zamontowane, podłączone i uruchomione zostały przez wykonawcę regałów. Przed rozpoczęciem realizacji zamówienia, hale magazynowe wraz z komunikacją zostały przekazane wykonawcy regałów komisyjnie, przy udziale wykonawcy robót budowlanych.

W kontekście podnoszonego w artykule prasowym aspektu wytycznych Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych z 2019 r. należy wskazać, że niezależnie od tego, że opracowanie to nie ma charakteru wytycznych dla Urzędu Miasta Krakowa (materiał jest zbiorem wskazówek, jakimi powinni się kierować inwestorzy przy budowie infrastruktury dedykowanej na potrzeby archiwów państwowych), to powstało ono w 2019 r. - a więc rok po tym, jak dwie hale archiwum UMK zostały oddane do użytku. Inwestor, nawet gdyby był do tego zobowiązany, nie mógł uwzględnić tych wytycznych, bo w momencie ich publikacji, archiwum UMK już funkcjonowało. Natomiast kompleks przy ul. Na Załączu nie ma charakteru archiwum państwowego, a jedynie archiwum zakładowego Urzędu Miasta Krakowa.

Warto podkreślić, że wszystkie parametry regałów, a więc ich wysokość, odległość czy usytuowanie, zawarte w projekcie aranżacji, zyskały pozytywną opinię zewnętrznych, niezależnych specjalistów ds. bhp i ergonomii oraz zabezpieczeń ppoż.

W regałach dostarczonych do Archiwum Urzędu Miasta Krakowa została zastosowana standardowa przerwa technologiczna, która wynosi między 2 a 3 cm.

W sytuacji gdy ze względu na wydajność sieci wodociągowej jest ona niewystarczająca, wówczas dla obiektów budowlanych produkcyjnych i magazynowych nie wykonuje się rozbudowy sieci. Wówczas znajdują zastosowanie inne rozwiązania zapewniające bezpieczeństwo ppoż.

Projekt budowlany Archiwum musiał brać pod uwagę zarówno warunki dotyczące istniejących sieci, jak i specyficzną funkcję budynku. Stąd w projekcie zastosowano system gaszenia aerozolowego, na co projektant uzyskał zgodę Małopolskiego Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. Taki system nie jest gorszy od systemu zraszania wodą, jest systemem równoważnym, równie skutecznym. Warto podkreślić, że budynki wyposażone właśnie w taki system zostały odebrane przez Straż Pożarną w marcu 2018 r. Zastosowany system gaszenia odpowiadał obowiązującym regulacjom prawnym w zakresie ochrony ppoż.

Urządzenia gaśnicze montowane były przed wyposażeniem budynku w regały. Do obowiązków wykonawców uczestniczących w przetargu należało wykonanie projektu uwzględniającego istniejące w halach instalacje oraz zgodnego z obowiązującymi przepisami, w tym przepisami ochrony pożarowej.

Wykonawca, który wygrał postępowanie przetargowe przedstawił uzgodnienie sporządzonego przez siebie projektu z rzeczoznawcą ds. ppoż.

W dokumentach planistycznych teren ten nie jest wskazany jako zalewowy. Jest to teren zagrożony tzw. wodą stuletnią, co nie jest przeciwwskazaniem do lokalizacji budynku w tym miejscu. Przed wykonaniem rozbudowy Archiwum została wydana decyzja o lokalizacji inwestycji celu publicznego, zgodnie z którą projektowana inwestycja nie znajduje się w obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią, lecz w obszarze potencjalnego zagrożenia powodzią ze strony Wisły. W związku z tym, w decyzji wskazano rzędne, do wysokości których należy liczyć się z zalaniem w przypadkach powodzi stuletniej lub tysiącletniej. Powyższy fakt miał wpływ na rozwiązania projektowe, a następnie wykonawcze. Zastosowano odpowiednie

warunki techniczne i organizacyjne w celu zabezpieczenia inwestycji przed ewentualnymi, negatywnymi skutkami zalania wodami powodziowymi, tj. ściany magazynów do wysokości 2,5 m wykonano z betonu wodoszczelnego, poziom posadzki hal magazynowych został podniesiony o 1 m ponad poziom gruntu (40 cm ponad poziom posadzki budynku administracyjno-biurowego).

Żadne z tych zastosowanych rozwiązań nie budziło sprzeciwu Straży Pożarnej na etapie opiniowania dokumentacji projektowej czy odbioru budynków. Trudno więc uznać tezę stawianą w artykule, jakoby to mogło przyczynić się do utrudnienia prac gaśniczych.

Urząd Miasta Krakowa w zakresie zarządzania własnym zasobem archiwalnym, działa na podstawie istniejącego w Polsce prawa. Nie ma przepisów, które zobowiązywałyby samorządy lokalne do digitalizacji akt, czy nakazywałyby urzędom gmin i miast tworzenie w archiwach zakładowych kopii przechowywanych tam dokumentów. Natomiast uwzględniając własne potrzeby Urząd Miasta Krakowa dysponował częścią pomocniczo zeskanowanych dokumentów, m.in. w celu przyspieszenia obiegu korespondencji między poszczególnymi komórkami urzędowymi. Dodatkowo, systemowe odwzorowywanie cyfrowe akt, z których większość podlega tzw. brakowaniu po 5 latach, byłaby zbyt kosztowna, niecelowa i pracochłonna.

Należy rozróżnić kilka aspektów związanych z digitalizacją zasobu dokumentów archiwalnych. Przede wszystkim należy wskazać, że digitalizacja to proces przekształcania zasobów analogowych na cyfrowe w celu ich udostępnienia za pośrednictwem środków cyfrowych. Wówczas proces ten obejmuje: przygotowanie dokumentów do przekształcenia na formę cyfrową, formatowanie, opis (zbieranie metadanych), udostępnienie za pośrednictwem sieci. Z kolei, takie procesy różnią się środkami, celami czy rodzajami w związku z potrzebami i specyfiką danego obszaru. Digitalizacja w sferze biznesowej prowadzi do tworzenia bardziej cyfrowego środowiska w przedsiębiorstwie mając na uwadze jego rozwój, konkurencyjność i innowacyjność. Digitalizacja zasobu archiwalnego jest prowadzona z uwzględnieniem oczekiwań różnych grup użytkowników: historyków, naukowców, uczniów i studentów czy osób poszukujących informacji w celach hobbystycznych. W zakresie funkcjonowania urzędu mamy do czynienia nie tylko z koniecznością innowacji i usprawniania realizacji usług wobec obywateli ale przede wszystkim z obowiązującymi przepisami prawa, które nakazują podejmowanie określonych działań z zakresu archiwistyki. W przypadku urzędu, który realizuje obsługę obiegu dokumentów w sposób tradycyjny (a w takiej sytuacji jest jeszcze Urząd Miasta Krakowa) archiwizowanie, w rozumieniu przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie *instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych*, bazuje na odpowiednim opracowaniu i przechowywaniu dokumentacji papierowej. Digitalizacja wówczas, w takim rozumieniu formalnym, nie jest możliwa. Oczywiście część dokumentacji wytwarzanej i przetwarzanej w urzędzie miała swoje odwzorowanie papierowe (kopie) czy cyfrowe (np. skany) ale należy mieć na uwadze, że tego rodzaju forma dokumentacji nie w każdym przypadku będzie mogła mieć oczekiwany w ramach danego postępowania status formalny.

W Archiwum zakładowym UMK zgromadzono nieco ponad 20 tysięcy metrów bieżących dokumentów. Do archiwum trafiają dokumenty w sprawach ostatecznie zakończonych. Dokumentacja taka przez pewien czas, z uwagi na specyfikę danej sprawy czy jej bieżące wykorzystywanie, pozostaje w merytorycznej komórce, a następnie trafia do Archiwum

zakładowego. Dokumenty z działalności komórek organizacyjnych urzędu w zależności od kategorii archiwalnej - zarówno A, jak i B5, BE5, B10, BE10, B50, BE50 - pochodziły z różnych lat. Znaczna większość akt była wytworzona po 1990 r., a najmłodsze z roku 2018.

W zasobie Archiwum zakładowego UMK przechowywana była dokumentacja archiwalna niektórych komórek organizacyjnych urzędu i zlikwidowanych miejskich jednostek organizacyjnych:

1. Akta kat. A – 5 200 mb (ok. 25% zasobu);
2. Akta kat. B – 75%, w tym:
 - akta kat. B50 – ok 2 200 mb (ok. 10% zasobu),
 - pozostała część akt z krótszym okresem przechowywania - 13 000 mb (65% zasobu).

W Archiwum zakładowym UMK nie były gromadzone akta m.in. Urzędu Stanu Cywilnego, Wydziału Geodezji, w części obejmującej zadania Powiatowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego, Wydziału Kształtowania Środowiska, w części obejmującej zagadnienia z obszaru geologii czy Miejskiego Konserwatora Zabytków, w części obejmującej dokumentację historyczno-konserwatorską dotyczącą obiektów i zespołów architektonicznych wpisanych do rejestru zabytków, Wydziału Miejskiego Inżyniera Ruchu czy Wydziału Skarbu Miasta, w ramach części spraw dotyczących tematyki użytkowania wieczystego.

W zbiorach archiwalnych znajdowały się księgi meldunkowe (z wpisami do połowy lat 60.), karty rejestru mieszkańców (wydane do 1975 r.), kartoteka ewidencyjno-dowodowa osób, którym wydano dowody w latach 1952-1975 oraz koperty dowodów osobistych osób zmarłych wydanych od roku 1975.

W pomieszczeniach Archiwum zakładowego znajdowała się ponadto dokumentacja funkcjonującej w latach 1945-1957 Miejskiej Rady Narodowej Miasta Krakowa, Prezydium Rady Narodowej Krakowa z lat 1954-1975, Rady Narodowej Krakowa z lat 1957-1990 oraz Urzędu Miasta Krakowa od 1974 r. Dokumentacja obejmowała także Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Krakowie z lat 1952-1975 oraz Prezydium Rady Narodowej z czterech dzielnic (Kraków – Nowa Huta, Kraków – Podgórze, Kraków – Krowodrza, Kraków – Śródmieście z lat 1954-1975). Znajdowały się tam również dokumenty Urzędu Dzielnicowego Kraków – Nowa Huta, Kraków – Krowodrza, Kraków – Śródmieście i Kraków – Podgórze z lat 1975 – 1990. W pomieszczeniach Archiwum zakładowego przechowywane były również dokumenty ze zlikwidowanych jednostek oświatowych: domów dziecka, żłobków, przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, zespołów szkół, szkół zasadniczych, techników, liceów, ośrodków i domu pomocy społecznej, a także dokumentacja publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Już od 11 lutego br. funkcjonuje powołany przeze mnie zespół ds. zabezpieczenia archiwaliów Archiwum zakładowego UMK oraz określenia zasad postępowania z ocalałymi archiwaliami po zakończeniu akcji ratowniczo-gaśniczej. Zespół podejmuje działania m.in. w zakresie oszacowania strat oraz zabezpieczenia zdewastowanej dokumentacji.

Zarządziłem także podjęcie działań inwentaryzacyjnych dotyczących kopii dokumentacji, które z racji prowadzonych postępowań, dokonanych wypożyczeń czy posiadanych cyfrowych odwzorowań znajdują się w UMK lub innych urzędach/organach.

W kontekście przedstawionych powyżej informacji oraz ostatniego pytania zawartego w interpelacji załączam Panu Radnemu link do tekstu polemicznego jaki poleciłem opublikować na stronie Magicznego Krakowa:

https://www.krakow.pl/opinie_stanowiska_polemiki/247603,28,komunikat,pozar_w_archiwum_umk_stanowisko_w_sprawie_materialu_w_onet_pl.html?ga=2.109957312.499421954.1616579412-1536326923.1615389453.

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

Jacek Majchrowski

Otrzymują:

1. Adresat
2. Zarząd Inwestycji Miejskich w Krakowie
3. Biuletyn Informacji Publicznej
4. aa